

دستورالعمل اجرایی طرح کارورزی دانش‌آموختگان دانشگاهی
موضوع مصوبه مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۵ شورای عالی اشتغال

■ تعاریف و مفاهیم

ماده ۱: در این دستورالعمل اصطلاحات و تعاریف در معانی مشروحه زیر بکار می‌رود:

- دانش‌آموخته دانشگاهی: دانش‌آموخته دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی داخل و خارج از کشور که مدرک تحصیلی آنها مورد تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و یا وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی می‌باشد.
- کارورز: به فرد دانش‌آموخته دانشگاهی جوپای کار اطلاق می‌شود که بر اساس این دستورالعمل و در چارچوب استانداردهای آموزشی به فراگرفتن مهارت یا ارتقاء آن در واحد پذیرنده مبادرت می‌نماید.
- واحد پذیرنده: بنگاه اقتصادی فعال در بخش‌های خصوصی یا تعاونی است که نسبت به پذیرش کارورز جهت آموزش مهارتی اقدام می‌نماید.
- دستگاه اجرایی: کلیه وزارتخانه‌ها، موسسات دولتی و موسسه با نهاد عمومی غیردولتی موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری که مجوز فعالیت در بخش‌های خصوصی یا تعاونی را صادر می‌نمایند.
- دستگاه ناظر: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- دوره کارورزی: دوره زمانی معینی است که طی آن کارورز نسبت به تبادل دانش، کسب تجربه و ارتقاء مهارت در واحد پذیرنده طبق استانداردهای آموزشی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور اقدام می‌نماید.
- مربی: کارفرما یا نیروی کاری است که در استخدام واحد پذیرنده بوده و مهارت‌های حرفه‌ای مرتبط با شغل مورد تصدی خود را به کارورز انتقال می‌دهد.
- کمک هزینه آموزشی کارورزی: وجهی است که در قالب هزینه آموزشی در طول دوره کارورزی و توسط دولت به کارورز پرداخت می‌شود.
- موسسه عامل: بانک‌ها، موسسات مالی و اعتباری و صندوق‌های دارای مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

■ اهداف

ماده ۲: اهداف اجرای این طرح عبارتند از:

الف- افزایش قابلیت جذب و اشتغال دانش‌آموختگان از طریق انتقال مهارت و تجربه در محیط کار برای ورود به بازار کار.

ب- ایجاد انگیزه کارآفرینی و کسب و کار در دانش‌آموختگان

ج- ارتقاء اخلاق و صلاحیت حرفه‌ای دانش‌آموختگان

د- فراهم ساختن زمینه انتقال دانش از دانش‌آموخته به بنگاه اقتصادی

■ دامنه پوشش

ماده ۳: کلیه دانش‌آموختگان دانشگاهی جویای کار و متقاضی کارورزی تحت پوشش این طرح می‌باشند.

تبصره ۱: دانشجویان در حال تحصیل از شمول طرح خارج می‌باشند.

تبصره ۲: اتباع خارجی، موظفین به گذراندن طرح کارورزی در رشته‌های گروه علوم پزشکی و متعهدین به اشتغال در دستگاه‌های

اخراجی، سازمان‌ها و نهادهای انقلاب اسلامی و بورسیه‌کنیه دستگاه‌ها، سازمان‌ها و نهادهای دولتی از دامنه پوشش طرح خارج

می‌باشند.

■ شرایط احراز

ماده ۴: دانش‌آموخته دانشگاهی برای برخورداری از مزایای طرح باید دارای شرایط زیر باشد:

الف- حداکثر ۲۵ سال سن برای مقطع تحصیلی کاردانی، ۲۸ سال برای مقطع تحصیلی کارشناسی،

۳۲ سال برای مقاطع تحصیلی کارشناسی ارشد و دکتری.

تبصره ۱: به حداکثر سن دانش‌آموختگان دانشگاهی جویای کار دکوری که دوره خدمت نظام وظیفه را گذرانده‌اند دو سال اضافه

می‌شود.

تبصره ۲: دانش‌آموخته دانشگاهی که در طول ۲ سال قبل از ثبت نام در سامانه کارورزی، به مدت ۳ ماه یا بیشتر سوابق بیمه‌ای (تامین

اجتماعی و با خدمات کشوری) دارد، از شمول این طرح خارج می‌باشد.

ب- ثبت نام در سامانه کارورزی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی (<https://karvarzi.mcls.gov.ir>)

ج- کمتر از ۵ سال از تاریخ اخذ مدرک دانشگاهی سپری شده باشد. چنانچه خدمت نظام وظیفه پس از فارغ‌التحصیلی انجام شود

مدت آن در این بند نیز لحاظ می‌گردد.

د- دارا بودن کارت پایان خدمت یا معافیت برای متقاضیان دکور

ه- عدم سابقه در دوره کارورزی.

تبصره: کارورزانی که کمتر از دو ماه از شروع دوره، انصراف کتبی خود را اعلام نمایند، یا بر اساس بند ب ماده ۱۶ و بندهای ج و د ماده

۱۲ دوره کارورزی آنها قطع گردد، برنی یکبار از موضوع بند (ه) مستثنی می‌باشند

و- سپری شدن حداقل دو ماه از ثبت نام در مرکز کارابی و مشاوره شغلی.

تبصره: کاربایی‌ها بابت ثبت نام در سامانه‌های الکترونیکی مجاز به دریافت هیچ گونه وجهی نمی‌باشند.

ز- کارورز می‌تواند در طول دوره کارورزی نسبت به گذراندن دوره آموزشی "آمادگی شغلی" از طریق سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور و اخذ گواهینامه مربوطه، اقدام نماید.

■ شرایط واحد پذیرنده

ماده ۵: برای پذیرش کارورز، واحد پذیرنده باید دارای مجوز فعالیت از دستگاه اجرایی ذیربط و مجوز آموزش کارورزی از سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای یا اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان باشد.

ماده ۶: واحد پذیرنده به ازای هر ۳ نفر شاغل بیمه شده، صرفاً مجاز به پذیرش یک نفر کارورز می‌باشد.

تبصره ۱: واحدهای پذیرنده دارای مجوز فعالیت از وزارت جهاد کشاورزی و شرکت‌های دانش‌پیمان دارای مجوز از معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و همچنین استان‌های کمتر برخوردار شامل کرمانشاه، کردستان، ایلام، سیستان و بلوچستان، لرستان، چهارمحال و بختیاری و کهگیلویه و بویراحمد به غیر از مرکز استان به ازای هر ۲ نفر شاغل بیمه شده مجاز به پذیرش یک نفر کارورز می‌باشند.

تبصره ۴: چنانچه واحد پذیرنده ۱ یا ۲ نفر شاغل بیمه شده داشته باشد، صرفاً مجاز به پذیرش یک نفر کارورز می‌باشد.

تبصره ۳: واحد پذیرنده‌ای که دارای پروانه کسب می‌باشد، حداقل باید ۱ سال از تاریخ صدور آن گذشته باشد.

ماده ۷: چنانچه واحد پذیرنده پس از گذشت دو ماه از شروع دوره، بدون دلیل موجه و مورد تأیید دستگاه اجرایی استانی از ادامه آموزش به کارورز امتناع نماید تا مدت یک سال از پذیرش کارورز جایگزین محروم می‌گردد.

تبصره ۱: در صورت کاهش نیروی کار بیمه شده واحد پذیرنده در طول مدت مشارکت در اجرای طرح کارورزی مجوز پذیرش و آموزش کارورز واحد مذکور توسط دستگاه ناظر استان ابطال می‌گردد و واحد یاد شده برای مدت دو سال حق ارائه آموزش مهارت کارورزی را نخواهد داشت.

تبصره ۲: چنانچه واحد پذیرنده برای مدت دو سال متوالی یا سه سال متناوب نسبت به افزایش نیروی کار خود اقدام ننماید از شمول مشارکت کنندگان اجرای طرح کارورزی خارج می‌شود. ملاک تشخیص افزایش نیروی کار لیست بیمه واحد پذیرنده است.

■ مدت دوره کارورزی

ماده ۸: طول دوره کارورزی حداقل ۴ ماه و حداکثر ۶ ماه برای هر کارورز متناسب با ظرفیت دستگاه و استانداردهای آموزشی مهارت تعیین می‌گردد.

تبصره ۱: در برخی از فعالیت‌های مستقر در مناطق محروم و کمتر برخوردار کشور، بنا به تشخیص دستگاه ناظر و توافق واحد پذیرنده و اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی حداکثر دوره، برای هر کارورز تا ۹ ماه قابل افزایش می‌باشد.

تبصره ۲: مدت آموزش براساس استانداردهای آموزشی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور به نحوی تعیین می‌گردد که کارورز هر ماه حداقل ۱۰۰ ساعت و هر روز حداقل ۴ و حداکثر ۸ ساعت (در حد فاصل ساعت ۶ صبح الی ۲۰ عصر) از آموزش عملی بهره‌مند شود.

■ حمایت‌ها

ماده ۹: دستگاه ناظر براساس مقررات جاری صنعت بیمه و در قالب قرارداد با یکی از شرکت‌های بیمه‌گر مورد تایید بیمه مرکزی کشور نسبت به پوشش بیمه مسئولیت مدنی کارورزان اقدام می‌نماید.

تبصره: در مواردی که هزینه پرداخت شده به شرکت بیمه‌گر طرف قرارداد براساس فرایند اجرایی طرح و انقضای شرایط پوشش بیمه کارورز مازاد بر تعهد شرکت بیمه‌گر نباشد مبلغ مازاد تأدیه شده نزد شرکت بیمه‌گر، ظرف مدت یک هفته به دستگاه ناظر برگشت داده می‌شود.

ماده ۱۰: سقف کمک هزینه آموزشی کارورزی در سال ۱۳۹۶ به صورت میانگین ماهانه سه میلیون و یکصد هزار (۳۱۰۰۰۰۰) ریال تعیین می‌گردد که توسط دستگاه ناظر به تناسب حضور کارورز در واحد پذیرنده و مقطع تحصیلی (کاردانی تا ۲۷۰۰۰۰۰ ریال، کارشناسی تا ۳۱۰۰۰۰۰ ریال و کارشناسی ارشد و دکتری تا ۲۵۰۰۰۰۰ ریال)، در طول دوره محاسبه و حداکثر در سه مرحله به گونه‌ای که مرحله آخر پس از موفقیت کارورز در آزمون سنجش مهارت و با صدور گواهی کارورزی توسط سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای باشد، از سوی موسسه عامل به حساب کارورز واریز می‌شود. هر مرحله از پرداخت کمک هزینه مستلزم تأیید گزارش نظارتی توسط اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان و دستگاه ناظر می‌باشد.

تبصره ۱: واحدهای پذیرنده نیز می‌تواند بر اساس توافق با کارورز مبلغی را به عنوان کمک هزینه آموزشی به کارورز پرداخت نماید.

تبصره ۲: دستگاه اجرایی می‌تواند علاوه بر اعتبار تخصیص یافته از سوی دستگاه ناظر از محل منابع خود نیز نسبت به اجرای طرح با رعایت ضوابط این دستورالعمل اقدام نماید.

تبصره ۳: متقاضیان دوره کارورزی که در سامانه کارورزی، عدم نیاز به دریافت کمک هزینه آموزش کارورزی را اعلام نموده‌اند، در اولویت معرفی به واحد پذیرنده قرار می‌گیرند.

ماده ۱۱: کمک هزینه پرداختی به کارورز در هر مرحله پس از تأیید دستگاه ناظر به صورت الکترونیکی از سوی موسسه عامل به حساب کارورز واریز می‌گردد.

ماده ۱۲: طرح کارورزی یک دوره آموزش عملی و کاربردی است و هیچگونه حنی برای کارورز و تعهدی برای واحد پذیرنده جهت جذب و استخدام موقت یا دائمی کارورز و شمولیت قوانین کار و تأمین اجتماعی برای وی ایجاد نمی‌کند. حضور کارورز در واحد پذیرنده صرفاً برای آموزش عملی خواهد بود و واحد پذیرنده مجاز به واگذاری وظایف شغلی به کارورز نمی‌باشد.

ماده ۱۳: واحدهای پذیرنده در صورت به کارگیری و جذب کارورزان مقطع کارشناسی و بالاتر، از مزایای پرداخت ۱۰۰ درصد حق بیمه سهم کارفرما توسط دولت به مدت دو سال، بهره‌مند می‌شوند.

ماده ۱۴: نحوه ارائه آموزش عملی از سوی واحد پذیرنده به کارورز در قالب قرارداد آموزشی پیوست این دستورالعمل در سه نسخه تنظیم می‌شود که یک نسخه نزد کارورز، یک نسخه نزد واحد پذیرنده و یک نسخه نزد اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی شهرستان نگهداری می‌شود.

■ منابع مالی

ماده ۱۵: منابع مالی مورد نیاز اجرای طرح از موارد زیر قابل تأمین می‌باشد:

- الف) منابع اشتنازیایی بودجه های سنواتی برای کمک هزینه های آموزش کارورزان و مشوقه های بیمه سهم کارفرمایان
- ب) بودجه سنواتی دستگاههای اجرایی ملی با استانی برای توانمندسازی و اشتغال پذیری دانش اموزتگان موضوع این دستورالعمل
- ج) کمک های بلاعوض مردمی، سازمان های حمایتی، موسسات خیریه، نهادهای عمومی غیردولتی.

■ موارد توقف و فسخ قرارداد آموزشی دوره کارورزی

ماده ۱۶: در موارد زیر دوره کارورزی متوقف می‌شود.

- الف - تعطیلی موقت واحد پذیرنده حداقل یک هفته و حداکثر سی روز.
- تبصره: در صورت اعلام مراتب فوق از سوی واحد پذیرنده یا کارورز به دستگاه ناظر ظرف مدت حداکثر دو هفته بعد از تعطیلی، مدت توقف به طول دوره کارورزی اضافه خواهد شد.

ب- عدم تأمین مربی جایگزین در صورت عدم حضور مربی اصلی بیش از ۷ روز آموزشی.

ماده ۱۷: در موارد زیر قرارداد آموزش بین کارورز و واحد پذیرنده فسخ می‌گردد:

- الف- احراز اشتغال به کار یا تحصیل کارورز.
- ب- ثبت غیرموجه کارورز در واحد پذیرنده بیش از ۵ روز.
- ج- تعطیلی بیش از یکماه یا دائم واحد پذیرنده.
- د- اعلام کتبی واحد پذیرنده مبنی بر قطع آموزش کارورز به دستگاه اجرایی.
- هـ- انصراف کتبی کارورز از ادامه شرکت در دوره.
- و- عدم رعایت مقررات انضباطی - آموزشی واحد پذیرنده توسط کارورز.
- ز- فوت و از کار افتادگی کارورز.

■ اجرا، نظارت و ارزیابی

ماده ۱۸: دستگاه اجرایی به منظور مدیریت دقیق اجرای این دستورالعمل، از طریق واحدهای استانی خود، اقدامات زیر را بعمل می آورد.

الف- فراخوان برای شناسایی واحدهای فعال در بخش های خصوصی و تعاونی تحت پوشش واحد صلاحیت فنی و تخصصی به عنوان واحد پذیرنده برای ثبت نام در سامانه کارورزی.

ب- معرفی واحدهای واجد شرایط فنی و تخصصی به سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور و یا اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان جهت بررسی صلاحیت های آموزش مهارتی کارورز و صدور مجوز مربوطه.

تبصره ۱: دستگاه اجرایی و دستگاه ناظر می توانند از ظرفیت تشکلهای تخصصی بخشی اعم از سازمانهای نظام مهندسی، اتاقها، اتحادیه ها، و سایر تشکلهای تخصصی در شناسایی ظرفیتهای واحدهای پذیرنده و سایر حوزه های اجرایی و نظارتی قابل واگذاری در قالب تفاهم نامه همکاری مشترک استفاده نمایند.

تبصره ۲: دستگاه ناظر می تواند از تشکلهای کارگرمی به عنوان بازوی نظارتی طرح برای نظارت بر واحدهای پذیرنده در قالب تفاهم نامه همکاری استفاده نماید.

ج- نظارت مستمر بر فرایند اجرای طرح بر اساس چارچوب نظارتی ابلاغی دستگاه ناظر.

د- ارائه گزارش عملکرد در فواصل زمانی ماهانه (در سطح استان) و سه ماهه (در سطح کشور) به دستگاه ناظر.

تبصره: واحدهای پذیرنده در صورت رد صلاحیت فنی و تخصصی توسط دستگاه اجرایی مربوطه و یا رد صلاحیت آموزش مهارتی کارورز، می توانند پس از رفع نواقص نسبت به درخواست مجدد همان دوره و یا سایر فعالیت های آموزشی مورد نظر اقدام نمایند.

ماده ۱۹: سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور مکلف است به منظور اجرای دقیق این دستورالعمل اقدامات زیر را بعمل آورد:

الف- تهیه و ابلاغ دستورالعمل اجرایی "نحوه صدور مجوز آموزش کارورز".

ب- تدوین استانداردهای آموزشی مهارت مورد نیاز طرح کارورزی در طی اجرای طرح کارورزی.

ج- صدور کارت کارورزی برای کارورزان به صورت مشترک با اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان.

د- صدور مجوز آموزش کارورزی برای واحدهای واجد صلاحیت آموزشهای مهارتی ظرف حداکثر دو هفته.

هـ- برگزاری دوره های آموزشی آمادگی شغلی برای کارورزان.

و- پایش کیفیت آموزش های مهارتی ارائه شده توسط واحد پذیرنده به صورت مستمر.

ز- احد آزمون پایان دوره کارورزی در صورت درخواست کارورز و صدور گواهینامه یا صدور تایید حضور کارورز در واحد مربوطه.

ح- تهیه گزارش های فصلی و ارائه به دستگاه ناظر.

تبصره. در صورت عدم بسازدهی قابل قبول واحد پذیرنده در ارائه خدمات آموزشی در هر حرفه (فرصت آموزشی) بنا به تشخیص سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور یا اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی نسبت به لغو مجوز آموزشی ارائه خدمات آموزشی در حرفه (فرصت آموزشی) مربوطه اقدام خواهد شد.

ماده ۲۰: دستگاه ناظر موظف است موارد مربوط به تأمین کمک هزینه آموزشی کارورزان، هزینه های پایش و ارزیابی، پیاده سازی، ناامن راهاندازی و پشتیبانی سامانه نرم افزاری مورد نیاز طرح کارورزی، بیمه مسئولیت مدنی واحدهای پذیرنده کارورزان و مشوق های بیمه سهم کارفرما را پیش بینی و جهت تصویب و تخصیص اعتبار به سازمان برنامه و بودجه کشور اعلام نماید.

ماده ۲۱: در صورت استخدام کارورز در همان واحد پذیرنده یا سایر واحدهای پذیرنده قبل از اتمام دوره کارورزی، واحد پذیرنده مکلف است حداکثر تا یک هفته نسبت به اعلام رسمی اتمام دوره کارورزی کارورز شاعل شده به اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی اقدام نماید و به منظور برقراری مشوق های بیمه سهم کارفرما در لیست ارسالی خود به شعبه تأمین اجتماعی مشخصات نیروی کار جدید را درج نماید.

ماده ۲۲: مسئولیت هماهنگی، اطلاع رسانی، توسعه و نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل در استان ها بر عهده دبیر کارگروه تخصصی اشتغال استان می باشد. ناظر استانی موظف است گزارش نظارتی را هر سه ماه یکبار به رئیس کارگروه و دستگاه ناظر ارائه نماید.

ماده ۲۳: دستگاه ناظر موظف است بر اساس ظرفیت کارگاه های دبیر فعال (دارای کد بیمه تأمین اجتماعی) در هر استان، ظرفیت مشارکت دانش اموزان دانشگاهی جویای کار و وضعیت بازار کار نسبت به تعیین ظرفیت پذیرش کارورز و توزیع اسنادی مطابق جدول پیوست اقدام نماید.

ماده ۲۴: استانداران و اعضای شورای برنامه ریزی و توسعه استان در راستای اجرای صحیح و دقیق این دستورالعمل با بهره گیری از ظرفیت دستگاه های اجرایی و کارگروه تخصصی اشتغال استان هماهنگی، همکاری و مساعدت لازم را بعمل می آورند.

ماده ۲۵: با هدف راهبری، هماهنگی و مدیریت طرح کارورزی در استان، کمیته اجرایی دبیر کارگروه تخصصی اشتغال مرکب از مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی، نماینده استانداری، مدیر کل سازمان تأمین اجتماعی، مدیر کل سازمان آموزش فنی و حرفه ای تشکیل خواهد شد.

این دستورالعمل مشتمل بر ۲۵ ماده و ۲۱ تبصره در ۵ هتاد و پنجمین جلسه شورای عالی اشتغال مورخ ۱۳۹۵/۱/۵ به تصویب رسید که طی اجرای قانون ششم توسعه قابل اجرا خواهد بود و در صورت نیاز به تداوم اجرای آن، با طرح در شورای عالی اشتغال قابل تصدیق می باشد.

جدول پیوست: سهمیه استان‌های کشور در اجرای طرح کارورزی در سال ۱۳۹۶

ردیف	استان	سهم هر استان	تعداد کارورزان بیش بینی شده
۱	آذربایجان شرقی	۳.۷	۴,۹۹۵
۲	آذربایجان غربی	۳.۲	۴,۳۲۰
۳	اردبیل	۲.۶	۳,۵۱۰
۴	اصفهان	۳.۵	۴,۷۲۵
۵	البرز	۱.۸	۲,۴۳۰
۶	ایلام	۲.۵	۳,۳۷۵
۷	بوشهر	۲.۲	۲,۹۲۰
۸	تهران	۵.۲	۷,۲۹۰
۹	چهارمحال و بختیاری	۳.۲	۴,۳۲۰
۱۰	خراسان جنوبی	۱.۵	۲,۰۲۵
۱۱	خراسان رضوی	۳.۹	۵,۲۶۵
۱۲	خراسان شمالی	۱.۹	۲,۵۶۵
۱۳	حوزستان	۵.۶	۷,۵۶۰
۱۴	زنجان	۱.۸	۲,۴۳۰
۱۵	سمنان	۱.۴	۱,۸۹۰
۱۶	سیستان و بلوچستان	۲.۹	۴,۶۱۵
۱۷	فارس	۵.۶	۷,۵۶۰
۱۸	قزوین	۲.۶	۳,۵۱۰
۱۹	قم	۱.۳	۱,۷۵۵
۲۰	کردستان	۳.۷	۴,۹۹۵
۲۱	کرمان	۲.۴	۳,۳۲۰
۲۲	کرمانشاه	۵.۵	۷,۴۲۵
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۱.۵	۲,۰۲۵
۲۴	گستان	۲.۲	۴,۳۲۰
۲۵	گیلان	۴.۱	۵,۵۳۵
۲۶	لرستان	۴.۵	۶,۰۷۵
۲۷	مازندران	۳.۹	۵,۲۶۵
۲۸	مرکزی	۲.۹	۳,۹۱۵
۲۹	هرمزگان	۲.۹	۳,۹۱۵
۳۰	همدان	۳.۶	۴,۸۶۰
۳۱	برق	۳.۲	۴,۳۲۰
۱۰ درصد منفر کر			۱۵,۰۰۰
جمع کل			۱۵,۰۰۰

استان‌هایی که فراتر از سهمیه بیش بینی شده این جدول نسبت به پذیرش کارورز در واحد پذیرنده اقدام نمایند مطابق ۱۰ درصد منفر کر و با اعلام کارگروه اشتغال استان. بین استانهای یاد شده توزیع خواهد شد